

„A gyászlobogók kitüzése még idő előtt való...”

Apponyi Albert a béke delegációval visszaérkezett Budapestre. — Tíz-ezrek fogadták ünnepélyesen a keleti pályaudvaron. — „Nem, nem, soha!”

— Az Újság tudósítójától. —

Kedden este hét óra után néhány perczel rohogott be a béke delegáció különvonata a keleti pályaudvarra s magával hozta Apponyi Albert grófot, a magyar békeküldöttség elnökét és fáradhatatlan munkatársait, a kik a nemzet képviselőiben a párisi ötös tanács előtt jelentek meg. A keleti pályaudvaron már jóval hat óra előtt nagy élénkség uralkodott, egymásután vonultak fel a különböző karhatalmak. Megjelentek a fűrgő cserkészfiúk s hatalmas vörös plakátokat ragasztottak a falakra, a szétdarabolt Magyarország térképét a milliók által most oly bensőségesen hangoztatott jelszót: *Nem, nem, soha!*

Száznál több sisakos rendőr Beniczky Tamás főparancsnok, valamint Krall Ferencz és Kappel Tamás főfelügyelőkkel jelent meg a perronon, a hol felsorakozott a vasutasok karhatalma is Gál főhadnagy államvasuti ellenőr vezetésével. Gyászszegélyes zászlóval jött a II. Rákóczi Ferencz-Társaság, majd zászló alatt megérkezett az egyetemi ifjuság mintegy hatszáz tagu küldöttsége, az Ébredő Magyarok

Apponyit üdvözlők.

Egyesülete, a Területvédő Liga impozáns küldöttsége talpig gyászban, a Magyar Nők Országos Szövetségének küldöttsége és sok más hazafias testület, mind zászlók alatt s alig negyedóra alatt megtöltötték a hatalmas előcsarnokot. Megérkezett Raffay Sándor református püspök, Berzeviczy vezérőrnagy, a nemzeti hadsereg vezérkari főnöke, majd hatalmas éljenzés között Huszár Károly miniszterelnököt, a ki Bárczy István és Hunkár Dénes miniszteri tanácsosokkal érkezett meg. Szünni nem akaró éljenzés fogadja Andrássy Gyula grófot is.

Sorfalat áll a karhatalom és a rendőrség, a perron zsufolt, de még zsufoltabb az előcsarnok és a pályaudvar külső részén tízezernél több ember várja Apponyi érkezését. Az utczáról beharsan a Himnusz, Horthy Miklós fővezér érkezett Magasházy százados kíséretében. A miniszterelnök eléje siet, levett kalappal énekli a közönség a magyarok imáját, mely után ismét harsány éljenzés között a fővezért. Két holland tiszt érkezik, az egyik van der Mortel holland attasé, a miniszterelnök kíséretéhez csatlakozik. Megérkezik Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter, Somssich József gróf külügyminiszter, Fejérváry Ödön, a keresztény nemzeti egyesülés pártjának alelnöke, Abraham Dezső belügyi államtitkár, tasnádi Szücs Andor, az államvasutak kormánybiztoshelyettese, Gerlóczy Gyula, a postatakarékpénztár kormánybiztosa, Zlinszky István, számos előkelőség és rendkívül sok katonatiszt.

(A megérkezés.)

A perronon életveszedelmes tolongás, alig negyedméternyi távolságra állnak az emberek a sínparttól. Hét óra elmúlt, a vonat késik. Hét óra tíz percz. Feltűnik két vakító lámpás és egyszerre felzug az egyetemi ifjak énekhangjának dala, a Himnusz. Leröpkölnék a fejekről a kalapok, a vonat begördül az üvegesarnokba, zúgó éljen fogadja.

Apponyi Albert gróf alakja megjelenik a lépcsőn. Még éneklik a Himnuszt, de Apponyi látára egyetverő éljenzés harsan fel. Apponyi

areza piros-pozsgás, fekete télikabátja fölött szürkeprémes utazóbunda van rajta és keménykalap a fején. A miniszterelnök eléje siet, s meghatottan fog vele kezét. Apponyit láthatóan megrendítette a meleg fogadtatás. A merre a szem csak ellátott, minden ember kabátján és kalapján ott volt a piros czédula a szétmarczangolt magyar térképpel és a hatalmas tiltakozással: *Nem! Nem! Soha!*

A különvonatra még Kelenföldön felszállottak Heinrich Ferencz kereskedelemügyi miniszter, Mattyasovszky György dr. főkapitány, Palugyay Móricz volt államtitkár, Horváth Emil báró és Keleti Dénes államtitkár. A békemisszió vonatáról leszállt egy monoklis, mosolygós arcu francia őrnagy, Walles gróf, a kit szemmel láthatóan meglep az impozáns fogadtatás. Minden szem Apponyit nézi, messze k magasló alakját, esőáljak frissességét, a melyen nyomot sem hagyott a sok munka és a negyvennyolcz órás utazás fáradalma.

(Az üdvözlő-beszédek.)

Elhangzott a Himnusz, Huszár Károly miniszterelnök lép Apponyi elé, mellette áll Horthy fővezér. Messze hallható hangon a miniszterelnök üdvözlöi Apponyi Albert grófot:

— Magyarország — így szölt — most a világ siralomháza, de érezzük és tudjuk, hogy minket elföldelni, megsemmisíteni, eltemetni nem lehet, mert mi élni akarunk és élni fogunk. (Éljenzés.) Mártírszerepet vállaltál nemzetedért. Te, a ki ennek a nemzetnek tündöklő oszlopa voltál régen, most a legnagyobb sötétség idején fejedre vetted a nemzetnek főviskronáját és válladon hordozod huszmillió magyar keresztjét. Könyes szemekkel tekintünk reád, de bizál nemzetedben.

Aldjon meg az Isten minden szavadért, minden lépésedért és ne csüggedj, mert ez a nemzet nem veszett még el, ez a nemzet élni fog és megerősödvé fog kikerülni a sorsesapások viharából. Hiszem, hogy a magyar nemzet erősebb és nagyobb lesz, mint volt valaha.

A Területvédő Liga nevében Lóczy Lajos üdvözlölte Apponyi Albert grófot.

— Biztosíthatom nagyméltóságodat, — így szölt beszédében Lóczy — hogy az egész magyar nemzet mögötte áll és állíthatom, hogy rendületlenül vissza akarjuk vinni az elvesztettet. Itt nincs megalkuvásnak helye. Nekünk egész Magyarország kell. Ideig-óráig elveszítünk területeket, azonban minden fiatal szívbe beoltjuk azt a tudatot, hogy nekünk ezeket vissza kell szerezni.

A magyar ifjuság nevében Antal István joghallgató, az Egyetemi Kör elnöke mondott lelkes beszédet.

Apponyi válasza.

Apponyi Albert gróf mélyen meghatva a következő beszéddel válaszolt:

— Tisztelt uraim! Gondosan kell mérlegeímem ebben a pillanatban minden szavamat, mert lelkiismeretlenség volna részemről, hogyha vérmes reményeket akarnék kelteni a haza közönségében, de egyuttal kötelességem felelősségem teljes tudatában megmondani, hogy

gyászlobogók kitüzése, gyászfátyolnak a mi lobogónkra való feltüzése még idő előtt való.

(Hosszas, viharos éljenzés és taps.)

— Elébünk tették a békefeltételeket és én felelősségem teljes tudatában a szövetséges hatalmak főtanácsa előtt kijelentettem, hogy azok, ha lényeges módosításoknak nem vettettek alá, Magyarországra nézve elfogadhatatlanok. (Ugy van! Ugy van!) De egyuttal felhívást kaptunk, hogy tegyük meg ellenészrevételeinket és mikor a minket környező izoláltságban egyszer sikerült keresztültörnünk és szóhoz jutottunk, az ötös tanács elnöke biztosított engem, hogy a miket elmondottam és a miket az eléjük terjesztendő okmányokkal beigazolni fogunk, a leggondosabb mérlegelés tárgyává fognak tétetni. (Éljenzés.) Nekem nincs jogom arra, hogy a kikkel tárgyalni engem kiküldöttek, azoknak ilyen kijelentéseit üres frázisoknak vegyem, hogy azoknak

helyt ne adjak. Roppant nehéz napokat éltünk át. A helyzet legnagyobb nehézsége az volt, hogy mi minden érintkezéstől, érveink felhozásának minden lehetőségétől, minden — bár magántermészetű — olyan beszélgetéstől, melyben igazunkat érvényesíthettük volna, gondosan és áttörhetetlen kordonnal el voltunk zárva.

— Uraim! Nagyon gyenge ügy az, a mely a diskusszióknak keresztüztűzét kerüli. (Igaz! Ugy van! Éljenzés.) Ezt iparkodtunk a velünk szemben álló államok vezetőjeivel megértetni és bizonyos pontig meg is értettük; mert — a mi eddig még nem történt meg békeküldöttséggel — alkalmat adtak nekem, hogy terjedelmes expozéban előtűk kifejtsem az egész helyzetet, kifejtésem, hogy azok a békefeltételek, a melyeket élénkbe tettek, ellentétben állanak azokkal az elvekkel, a melyeket a szövetséges hatalmak hirdettek, ellentétben állanak Európának nagy érdekeivel, ellentétben állanak a civilizáció követelményeivel, ellentétben állanak a gazdasági rekonstrukció általános emberi érdekeivel.

Én, uraim, mikor elmentem innen, megígértem önöknek, hogy bármi történjék, a nemzet méltóságán csorba esni nem fog. Ezt az ígéretemet eddig megtartottam és minden körülmények között meg is fogom tartani. (Felkiáltások: Éljen Apponyi!) Nem a könyörületességre appelláló, nem a szomor-

A kijáratnál.

kodó, nem a kegyelmetkérő nemzetnek, hanem az élni akaró, igazának tudatában élő nemzetnek képviselője gyanánt léptem fel, a melynek lehet sok megbánni valója, de szégyelni valója nincs. (Éljenzés.)

Uraim, azok a férfiak, a kikben magukban is jogos, duzzadó nemzeti önérzet lakik,

megértették egy legyőzött, de becsületos nemzet önérzetét.

Én ehhez nem akarok vérmes reményeket fűzni, csak azt, hogy további törekvésünk lesz, mentől több érintkezést keresni. Hogy fogjuk ezt elérni, — nem tudom, de minden eszközt fel fogunk használni, hogy a mi ügyünk igazát diadalra juttassuk. A mi érdekünk az, hogy világosság legyen, a velünk szemben állóké pedig, hogy sötétség legyen. Ezt éreztettük is és ennek folytonos hangsúlyozása lehetetlen, hogy minden hatás nélkül maradjon. Utóvégre azoknak a nemzeteknek közvéleményük is van.

Uraim, csak ennyit mondhatok. Ha a nemzet bizalmát tőlem meg nem vonja (Hosszas éljenzés.) és az én páratlan önfeláldozással és munkakedvvel dolgozó társaimtól, — a kik el éjjel-nappal egyebet nem tettünk, mint tanácskoztunk, hogy hogyan tudnánk áttörni azon a jégkérgen — akkor mi minden csüggedés nélkül, erkölcsi és szellemi erőnk egész megfeszítésével és a nemzet élni-akaratát a magunk személyében megszemélyesítve, tovább fogunk dolgozni. Az eredmény Isten kezében van. De ha a pillanatnyi eredmény nem is volna kielégítő, a nemzet jövőjének megalapozásán dolgozunk, a nemzet tekintélyének emelésén, a jövő rekonstrukció feltételeinek javításán.

Uraim! Ma még semmi halála, semmi elismerésre igényt nem tarthatok. Törekvésem az lesz, hogy ezt az igényt megszerezem. Nem a magam kedvéért, mert ki az a hitvány ember, a ki most önmagára gondolni tudna, de nemzetem javáért, melyet félszázad óta szolgálók és siromig szolgálni fogok. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

(A pályaudvar előtt.)

Félnyoloz lett. Künn az előcsarnokban ábitatos csendben várakozott a közönség. Az üvegcsarnok képe felejthetetlen. Az emberek száza-

lepték el a békemisszió vonatát, kalapokat, zsebkendőket lobogtatnak Apponyi felé, a csarnok tulsó oldalán pedig halk dübörgéssel indul utnak egy vonat, melynek utasai szintén Apponyi felé küldik üdvözlőiket. Apponyi beszéde alatt sok szem lett könnyes. Mindenkit megindított előbb a miniszterelnök, majd Apponyi Albert grófnak megrendítő erővel elmondott beszéde.

Apponyi balján a miniszterelnökkel és a fővezérrel megindult a kijárat felé. Diadalmenetnek illett be utja. Lobogtak a kendők, lengtek a kalapok, zugott az éljen, harsogott a „Nem! Nem! Soha!” kiáltás, melyet a távozó kísért a Himnusz hangja. A pályaudvaron, a Baross-téren, egészen a Rákóczi-ut torkolatáig ezer meg ezer ember állott sorfalatt sűrű sorokban. Csak ügyvel-bajjal juthattak előre az autók. Még a Rákóczi-uton is éljenzés kísért a gépkocsikat. Azután elindult az emberáradat a város felé. Énekelték a Himnuszt, a Szózatot, a rég nem hallott Kossuth-nótát, énekelve vonultak végig az uton, előbb a tudományegyetem ifjusága, majd az Ébredő Magyarok Egyesületének tagjai. És így tartott ez késő estig, az ének fellármázta a pihenőre térő várost, melynek házairól a gyász komor jele hirdette nemzetünk legnagyobb fájdalmát.

A magyar békeszerződés.

(A pontos szöveg megérkezett Párisból. — Az új országhatárok. — A tervezet szerkezete azonos a többi szerződéssel.)

— Az Ujság tudósítójától. —

A békeszerződés teljes szövege, mint *Az Ujság* mai száma már jelentette, megérkezett. A hiteles szöveget a hétfő esti futárposta hozta meg. A szerződés maga egy vaskos kvartalaku könyv, melyet angol, francia és olasz példányokban nyomtattak ki. A szerződés czime:

Conditions de paix avec la Hongrie.

A szerződés, mint már *Az Ujság* annakidején megírta, XIII részből és 364 szakaszból áll és szerkezete teljesen megegyezik az Ausztriával kötött békeszerződéssel.

Az I. rész, mint a többi békeszerződésekben is, a népszövetségi tervezetet tartalmazza és a 26 első paragrafust foglalja be.

A II. rész, a melyet egy részletes és pontosan megrajzolt térkép is támogat,

Magyarország határaitól

intézkedik. A pontos határvonalakat a 27-ik paragrafus tartalmazza. Az új határ:

Német-Ausztria felé: Pozsonytól délre húzódik. Magyaróvár és Moson-Szentjános még magyar területre esnek. Rohonc-oztrák, Szombathely ellenben magyar területre esik, míg a határ Kőszegtől nyugatra, húzódva Szentgotthárd és Németlak között húzódik el. Kotormány magyar marad és magyar marad Alsóendva is.

Jugoszlávia felé: a határ a Mura folyását követi,

a Muraköz elvész,

de elvész Hidvég és Kiszereda is. A határ azután a Dráva folyását követi egész Miholja-Dolnig, a hol keletre fordulva Kisközszegnél eléri a Dunát.

Pécs és Mohács megmaradnak.

Kisközszegtől a határ északra húzódik Dáryog, Rigycza és Bácsmadaras községeken keresztül.

Szabadka elvész,

a várostól öt kilométerre északra éri el a határ a Tiszát, Szegedtől tíz kilométerre délre.

Románia felé: a határ Makón húzódik keresztül. Mezőhegyes, Torna elvész. Nagyvárad, Nagyszalonta Cséffa román területre kerülnek.

Magyar területen van Biharkeresztés, Kismarja, Nagyléta.

Nagykárolytól a határ nyugatra húzódik. A Tisza könyökhajlásánál a határ észak-nyugat felé fordul. Nagy-patak és Tiszavuljak román területen vannak. Sátoralja-ujhely magyar marad.

Csehország felé: a határ a Hernádig húzódik. Göncz és Hidasnémeti magyar marad. Azután délfelé eléri Salgó-tarjánt, melytől három kilométerre nyugatra húzódik. Putnok magyar, Bánréve cseh terület.

Balassagyarmat és Ipolyság magyar marad.

A határ itt az Ipoly mentén halad, majd Szobnál elérve a Dunát, Pozsonyig a Duna folyását követi.

A III. rész általánosságban intézkedik azokról a kötelezettségekről, melyeket Magyarország az új államokkal szemben elvállal. Ebben a részben van a

Protection des Minorités,

mely a nemzeti kisebbségek védelméről intézkedik.

A IV. rész a Magyarország Európán kívüli érdekeit tárgyalja.

Az V. rész a hadügyi, hajózási és léghajózási kérdéseket tárgyalja. Magyarország hadereje 35,000 fő lehet, de sokkal súlyosabb, hogy az entente

a magyar hadsereg szervezetét is megszabja,

s a 138-ik szakasz értelmében nemzetközi ellenőrzés alá helyezi.

A VI. rész a hadifogoly-ügyekről intézkedik.

hadifoglyaink csak a szerződés életbe lépése után bocsátanak haza.